

مژده ب و کولتور

دهزگای فام

سئ کتیبی بلاوکردهوه

■ نا: ئەدەب و کولتور

دهزگای فام بۆ چاپ و بلاوکردنهوه که تازه دامه‌زراوه، ههفته‌ی رابردوو وه‌کو یه‌که‌مین کۆمه‌له‌ی به‌رهمه‌کانی، سئ کتیبی بلاوکردهوه. سه‌نگەر ززاری، به‌رپه‌یه‌ری ده‌زگای فام له‌وباره‌وه رایگه‌یانده: "ده‌زگای فام، ده‌زگایه‌که بۆ چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی کتیب به‌شپه‌یه‌ک که هه‌م له‌رووی ناوه‌رۆکه‌وه، هه‌م له‌رووی لایه‌نی هونه‌ری

و ته‌کنیکیه‌وه له‌ ئاستیکی به‌رزى چاپکردندا ده‌بیت، هه‌ول ده‌دات کتیب له‌ هه‌موو به‌واره‌ جیا‌جیا‌کانی سیاسى، کۆمه‌لایه‌تى، ئابوورى و په‌روه‌ده‌یى و مندالان و بواری دیکه‌ چاپ‌بکات". هه‌روه‌ها گو‌تى: "ده‌زگای فام هه‌ولی چاپکردنى ئه‌و کتیبانه‌ ده‌دات که هه‌ست ده‌کات خویندنى کورد پتوبستى پتیبانه، چ به‌ هۆکارى خویندن و مهنه‌هج، چ وه‌کو خویندنه‌وه‌ی ئاره‌زوومهنده‌نه". ده‌زگاکه له‌ نۆبه‌رى به‌رهمه‌که‌کانیدا،

هه‌فته‌ی رابردوو له‌ بۆنه‌یه‌کدا سئ کتیبی بلاوکردهوه که بریتى بوون له‌ کتیبی (زازانا- رۆمان)، (تیبۆرى فستق) - که له‌ هه‌ره‌بیه‌وه وه‌رگێردراوه و له‌ بواری گه‌شه‌پێدانی مۆبیه، هه‌روه‌ها (پینگه‌شتن- بیره‌وه‌ریه‌کانى مېشیل ئۆباما)، که ئه‌ویش له‌ ئینگلیزییه‌وه وه‌رگێردراوه. سه‌نگەر ززاری ده‌لێت کۆمه‌لێک کتیبی دیکه‌شيان که بۆ مندالان، ئیستا له‌ چاپن.

رۆمانی "شهوی درێزی ولات" بلاوکرایه‌وه

رۆمانه‌که‌ی دکتۆر ئالان باس له‌ دوو عاشقی کۆچبه‌ر ده‌کات

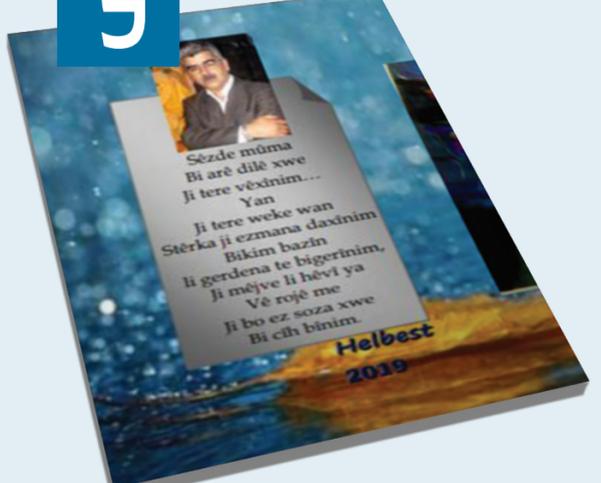

■ نا: ئەدەب و کولتور

بزیشک و نووسه‌ری کوردی رۆژئاوای کوردستان دکتۆر ئالان کیکانی، یه‌که‌مین رۆمانی خۆی به‌ زمانی عه‌ره‌بی به‌ناوی "لیل ولات الطویل" واته "شه‌وی درێزی ولات" بلاوکرده‌وه. رۆمانه‌که‌ی دکتۆر ئالان له‌ 275 لاپه‌ره پێکدێ و له‌لایه‌ن چاپخانه‌ی ته‌زمین له‌ عه‌مانی پایته‌ختی ئوردن چاپ و بلاوکراره‌ته‌وه. رۆمانه‌که‌ باس له‌ کێشه‌ی کۆچی کورد بۆ ئه‌وروپا ده‌کات. خه‌لیل و زه‌ینه‌ب که خه‌لکی باشووری کوردستان، دوو کاراکته‌ری سه‌ره‌کی رۆمانه‌که‌ن. له‌ گوندیکه‌ی سه‌ر

سنووری باشوور و باکووری کوردستان ده‌ژین و دل‌داری یه‌کدین. به‌هۆی گوشاری کۆمه‌لایه‌تی و سیاسى، له‌ شه‌ویکی سارد و به‌فراویدا سه‌ری خۆیان هه‌لده‌گرن و ده‌یانه‌وێ به‌ قاچاخ خۆیان بگه‌ینه‌نه ئه‌وروپا، به‌لام ریگه‌ی گه‌یشتیان بۆ ئه‌وروپا پر زه‌حمه‌تی ده‌بی و سئ سال درێژ ده‌بیته‌وه. که‌چی له‌ ئه‌وروپاش ئۆفره‌ ناگرن و له‌ویش به‌ره‌رووی شه‌بۆلی نه‌زادپه‌رستان ده‌بنه‌وه، بۆیه‌ به‌ ناچارى ده‌گه‌رینه‌وه زیدی خۆیان. به‌و له‌و رۆمانه، له‌ سالی 2017 کۆمه‌له‌ چیرۆکیکی دکتۆر ئالان به‌ناوی (قلب من الذهب)، واته‌ دل‌پێک له‌ زېر، له‌ شاری قامشلۆی رۆژئاوای کوردستان له‌لایه‌ن چاپخانه‌ی دار، چاپ و بلاوکراره‌ته‌وه.

بلاوکرده‌کاته‌وه "ئه‌فرۆدیت" شێخانی دیوانی

■ نا: به‌سام مسته‌فا

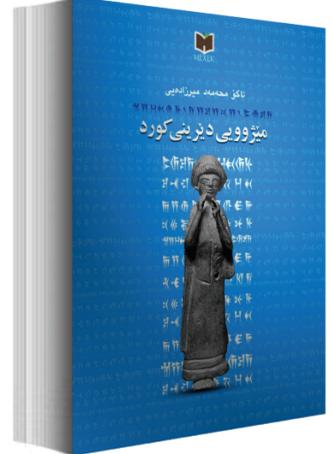
هه‌له‌به‌ستخان و نیگارکێشی کوردی رۆژئاوای کوردستان، ماهین شێخانی، دیوانیکی شیعری به‌ناوی "ئه‌فرۆدیت" به‌ زمانی کوردی بلاوکرده‌وه. دیوانه‌که‌ی شێخانی که له‌ 110 لاپه‌ره پێکدێت، 48 هه‌له‌به‌ستی جۆراوجۆری له‌خۆگرتووه. ماهین شێخانی که نیگارکێشه، خۆی وینه‌ی سه‌ر به‌رگی دیوانه‌که‌ی کێشاهه. جوانی ئه‌فدالیش که هه‌له‌به‌ستخانه، دیزاینی به‌رگ و ناوه‌وه‌ی دیوانه‌که‌ی کردووه. هه‌له‌به‌سته‌کانی نێو دیوانه‌که، باس له‌ ئێش و ئازاره‌کانی هه‌له‌به‌ستخانه‌که ده‌که‌ن. هه‌روه‌ها هه‌ندیک له‌ هه‌له‌به‌سته‌کان ته‌فیندارین و

هه‌ندیکشيان باس له‌ زه‌حمه‌تی و ئێش و ئازاره‌کانی ژبانی مۆدرین و ته‌نایی و بێده‌سه‌لاتی مۆرف له‌به‌رامبه‌ر ئالۆزی و زه‌حمه‌تییه‌کانی ئه‌و ژبانه‌ ده‌که‌ن. ماهین شێخانی سالی 1960 له‌ شاری درېسیتی رۆژئاوای کوردستان له‌دایکبووه. شه‌ش سال وه‌کو مامۆستای هونه‌ر له‌ قوتابخانه‌کانی شاره‌که وانه‌ی هونه‌ری به‌ قوتابیان گوتووه‌ته‌وه. تاوه‌کو ئیستا چه‌ندین پێشانگه‌ی شپه‌وه‌کاری تایه‌ت و گشتی له‌ درېسیتی و قامشلۆ و شوپنه‌کانی دیکه‌ کردووه‌ته‌وه. به‌ هه‌ردوو زمانی کوردی و عه‌ره‌بی شیعەر ده‌نووسێ. بێشتر په‌رتووکیکی چیرۆکی به‌ناوی "ل سه‌ر په‌رافین خابوور" بلاوکرده‌وه‌ته‌وه.

کتیبیک له‌باره‌ی "مێژووی دێرینی کورد" کتیبه‌که سه‌فه‌ریکی نۆ ساله‌یه به‌نیو تیکسته مێژووییه‌کاندا

■ نا: ئەدەب و کولتور

"مێژووی دێرینی کورد" کتیبیکی نوێیه له‌باره‌ی مێژووی کورد له‌ نووسینی ئاکۆ محه‌مه‌د میرزاده‌یی، برپاره له‌ ئاینده‌یه‌کی نزیکدا چاپ و بلاوکرته‌وه. ئاکۆ محه‌مه‌د میرزاده‌یی له‌باره‌ی ئهم به‌رهمه‌ به‌ (ئه‌دەب و کولتووری رووداو) ی راگه‌یانده "کتیبه‌که سه‌فه‌ریکی نۆ ساله‌یه به‌نیو تیکسته دیرۆکیه‌کان و له‌باره‌ی: کوردناسی، دیرۆکناسی، شوپنه‌وارناسی و هونه‌ری ته‌لارسازییه. ئاوپنه‌یه‌کی روونی رابردوو بۆ ئیستا و داها‌تووی کورد که ئه‌ویش له‌ هه‌زاره‌ی چواره‌می پێش زاینه‌وه ده‌ستپێده‌کات تا کۆتایی سه‌ده‌ی سێی زاینی". هه‌روه‌ها گو‌تى: "واتا و ریشه و چۆنتی ده‌رکه‌وتنی ناوی کورد، ره‌گی ناوی میتانی و مادى، ده‌رکه‌وتنی ئاین و بوون و سێتواری

خواه‌نده‌کان، چۆنتی ده‌رکه‌وتن و داها‌تانی نووسینی میخیی کوردی دێرین، هونه‌ر و داستانی هه‌زاران ساله‌ی کوردان، دواتر ده‌رکه‌وتنی خه‌لکانیک به‌ناوی: ئه‌که‌دی، بابلی، ئاشووری، فارس، ئه‌رمه‌نی و نزیکبوونه‌وه‌یان له‌ سنووره‌کانی کورد و ده‌ستپێکی جه‌نگ، له‌م کتیبه‌دا باسکراون". میرزاده‌یی بێیوايه زانیاریه‌کانی نێو کتیبه‌که، گرنگترین وانیه‌ بۆ ئیستا که ئه‌وکات کورد چۆن ژیاون و شکست و سه‌رکه‌وته‌کانیان تا چ ئاستیک بووه و هۆکاری رووخانی شانشین و ئیمپراتۆریه‌ته‌کان چی بووه "به‌شپه‌یه‌کی گشتی، په‌رتووکی مێژوویی دێرینی کورد، گه‌وره‌ترین ده‌رگا له‌سه‌ر کوردبوون ده‌کاته‌وه و کورد له‌ بوونی خۆی راده‌چله‌کێنێ". کتیبه‌که له‌ 690 لاپه‌ره‌ی قه‌باره مامناوه‌ند پێکدێ، به‌هه‌روه‌ها له‌لایه‌ن ده‌زگای چاپ و بلاوکرده‌وه‌ی میخه‌ک بلاوکرته‌وه.

